

Als ik maar niet alleen ben straks

Naam: Anja den Ouden (1966)

Was: Tien jaar met een vriend, die haar afgelopen Kerst heeft verlaten. Ze heeft twee dochters. Met de oudste (24), alleenstaande moeder met een zoontje van vier jaar, heeft ze geen contact. Een hechte band heeft ze met haar jongste dochter, Desiree (21), en diens man Danny. Ze werkte in de schoonmaak en catering op een kantoor in Amersfoort. Door gezondheidsproblemen heeft ze de afgelopen vijftien jaar niet meer kunnen werken.

Wat vooraf ging: Na verschillende longziektes werd bij haar acht jaar geleden longemfyseem geconstateerd. Sindsdien krijgt ze extra zuurstof toegevend.

En toen: Afgelopen oktober gaven artsen aan dat zij op korte termijn zou overlijden. Van het ziekenhuis werd zij overgebracht naar een verpleeghuis in Arnhem. Sinds zes weken verblijft zij in Hospice Rozenheuvel, een huis van het Leger des Heils in Rozenaal (Gelderland).

„Zaterdag een week geleden was ik jarig. Ik had niet gedacht dat ik het nog zou halen. Mijn dochter Desiree had gezegd: zorg dat je haar in de krul zit en trek iets leuk aan. Weet je wat zij en Danny hadden gedaan? Ze hadden een zanger ingehuurd! Desiree riep: kom moesje, gaan we dansen. Ik zei: in een rolstoel zeker? Ik ben overeind gekomen en ik heb gedanst met mijn dochter. Heel even.

„Na mijn verjaardag heb ik wel een terugslag gehad. Het was prachtig maar het is ook wel zwaar geweest. Ademhalen gaat steeds moeilijker. Al mijn spieren zijn verkrampt: m'n keel, m'n ribbenkast, m'n handen – alles staat strak gespannen.

„De afgelopen jaren heb ik regelmatig paniekaanvallen gehad. Ik ben dan zo bang dat ik buitenwesten raak en nooit meer bijkom. In dit huis heb ik die gelukkig niet meer. Hier helpen ze me met ontspanningsoefeningen. Ik leer ook aan andere dingen te

‘Dit lijstje heeft Desiree voor me gemaakt op een fancy fair in het verpleeghuis. Op de losse fotootjes staan mijn kleinzoon en mijn moeder. Mijn kleinzoon is nu vier jaar. Ik zou hem zo graag nog eens zien.’

denken als ik bang word. Hier voel ik me veilig.

„In het verpleeghuis vond ik het verschrikkelijk. Volgens mij hebben ze daar veel te weinig personeel. En het personeel dat er was, liep te dolen op de gang. Soms waren ze drukker met een watergevecht dan met patiënten.

„’s Nachts waren er Poolse verpleegsters die nauwelijks Nederlands spraken. ‘Help me!’, riep ik bij een paniekaanval. ‘Je moet rustig blijven’, kreeg ik te horen en ze liepen weg. Ook andere patiënten werden uitgekafferd. Ik heb daar een hoop ruzie gehad. Desiree en Danny konden het niet langer aanzien. Zij

‘Dit is het cd’tje van de zanger Johan, die op mijn verjaardag voor me zong: ‘Jij bent alles, alles, alles. Zonder jou hou ik het niet meer vol...’ Er staat ook een karaokeversie op het cd’tje. Mijn kleinzoon Danny zong het na Johan, op z’n knieën voor m’n rolstoel.’

‘Deze rieten stoeltjes en kunstbloemen heb ik een keer voor moederdag gekregen toen de meiden nog heel klein waren. Vanuit m’n bed zie ik ze staan. Op die manier heb ik mijn dochters steeds bij me.’

hebben ervoor gezorgd dat ik hier terecht kon. Het lijkt hier wel een vakantiehuis, zei ik toen ik binnenkwam. En zo voelt het ook.

„Ik heb hier m’n plek gevonden. Ik zit graag in de keuken. Daar is drukte en gezelligheid. Ik hou de boel een beetje in de gaten en maak graag een lolletje. Als iemand een groot stuk

Ik zit graag in de keuken, daar is drukte en gezelligheid. En ik hou de boel in de gaten

taart afsnijdt, roep ik: hé, dat kan wel een beetje minder, er zijn nog meer mensen die wat lekkers lusten! Dan lacht iedereen. Ik houd ook in de gaten dat iedereen een footje in het koffiebusje doet. Daarvan worden leuke dingen betaald voor de vrijwilligers. Zij verdienen een extraatje af en toe, want ze doen zulk goed werk!

„Met de dokter en de verpleging heb ik nog niet besproken hoe ik aan mijn eind kom. Aan de ene kant zou ik daarover wel meer willen weten. Maar aan de andere kant vind ik het moeilijk om daarover te praten. Het komt wel. Als ik maar niet alleen ben straks, als het eenmaal zo ver is.

„Over m’n begrafenis hebben we ook nog niet gepraat. Dat gesprek hebben we binnenkort. Desiree heeft een afspraak gemaakt met iemand hier in huis die daarbij helpt. Ik weet nog niet waar ik begraven wil worden. Mijn hele familie ligt in Amersfoort, bij elkaar op een heuveltje. Maar ik heb geen contact meer met mijn familie, ik hoor nooit iets van ze. Desiree en Danny wonen hier in de buurt van Arnhem. Misschien willen zij wel dat ik dichterbij hen blijf.

„Ik ben katholiek, maar een kerkganger ben ik niet. Wel ben ik in Leiden bij de diensten van Johan Zijlstra, een gebedsgenezer, geweest. In zulke dingen vind ik steun.

„De laatste tijd denk ik steeds vaker aan mijn moeder. Zij overleed aan astma, ze was 56 jaar. Ze zeggen dat je elkaar aan de andere kant weer tegenkomt. Ik geloof dat. Het idee geeft me rust dat mijn moeder op me zit te wachten.”

**Tekst & foto's
GIJSBERT VANES**

Wie wil meewerken aan deze rubriek kan een e-mail sturen naar laatstewoord@nrc.nl. Twitter: [#hetlaatstewoord](https://twitter.com/hetlaatstewoord)